

TÜRKİYE İKİNCİ KAMU BİNALARINDA ENERJİ VERİMLİLİĞİ PROJESİ (KABEV-2 PROJESİ)

((EEPB2/WB/MOEU/REN-WORKS-R06))

**T.C. MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI
MARDİN FEN LİSESİ**

YÜKLENİCİ ÇEVRESEL VE SOSYAL YÖNETİM PLANI

TARİH

MAYIS 2025

İÇİNDEKİLER

1.	GİRİŞ	5
2.	YASAL VE KURUMSAL ÇERÇEVE	6
3.	GENEL PROJE VE PROJE SAHASI BİLGİSİ.....	7
3.1	Alt Proje Bilgileri.....	7
3.2	Saha ve Konum Açıklaması	7
3.3	Proje Tanımı ve Faaliyetleri.....	8
4.	ÇEVRESEL VE SOSYAL YÖNETİM PLANI.....	10
5.	GÖREV VE SORUMLULUKLAR	37
6.	KAPASİTE GELİŞTİRME VE EĞİTİMİ.....	40
7.	UYGULAMA TAKVİMİ VE MALİYET TAHMİNLER.....	41
8.	PAYDAŞ KATILIMI VE ŞİKAYET MEKANİZMASI.....	42
9.	YÜKLENİCİ İÇİN BAŞVURU DOKÜMANLARI	43
EK-1:	ATIK YÖNETİM PLANI	44
EK-2:	KİRLİLİK ÖNLEME PLANI.....	44
EK-3:	İŞ GÜCÜ YÖNETİM PRESEDÜRÜ	44
EK-4:	YÜKLENİCİ İŞ SAĞLIĞI VE GÜVENLİĞİ	44
EK-5:	TOPLUM SAĞLIĞI VE GÜVENLİĞİ VE TRAFİK YÖNETİM PLANI.....	44
EK-6:	RASLANTISAL BULGU PRESEDÜRÜ.....	44
EK-7 –	SAHA FOTOĞRAFLARI.....	45

TABLolar

Tablo 1: Çevre ve Sosyal Yönetim Planı	11
Tablo 2: Görev ve Sorumluluklar	37

ŞEKİLLER

Şekil 1: Mardin Fen Lisesi Genel Görünümü	8
Şekil 2: Mardin Fen Lisesi Uydu Görüntüsü-1	46
Şekil 3: Mardin Fen Lisesi Uydu Görüntüsü-2	46
Şekil 4: Mardin Fen Lisesi Uydu Görüntüsü-3	47
Şekil 5: Mardin Fen Lisesi Çatı Üstü 68,2 kWe PV Kurulum Tasarım Görünümü	47

FOTOĞRAFLAR

Fotoğraf 1: Mardin Fen Lisesi Genel Görünümü.....	48
Fotoğraf 2: Pansiyon Genel Görünümü	48
Fotoğraf 3: Spor Salonu Genel Görünümü	49

KISALTMALAR

AB	Avrupa Birliği
AYP	Atık Yönetim Planı
Cİ	Cinsel İstismar
CT	Cinsel Taciz
ÇED	Çevresel Etki Değerlendirmesi
Ç&S	Çevresel ve Sosyal
ÇSÇ	Çevresel ve Sosyal Çerçeve
ÇSGK	Çevre Sağlığı ve Güvenliği Kılavuzları
ÇSED	Çevresel ve Sosyal Etki Değerlendirmesi
ÇŞİDB	Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı
ÇŞİDİM	Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlüğü
ÇSRÖ	Çevresel ve Sosyal Risk Özeti
ÇSS	Çevresel ve Sosyal Standartlar
ÇSTP	Çevresel ve Sosyal Taahhüt Planı
ÇSYÇ	Çevresel ve Sosyal Yönetim Çerçevesi
ÇSYP	Çevresel ve Sosyal Yönetim Planı
DB	Dünya Bankası
EV	Enerji Verimliliği
FV	Fotovoltaik
İ&D	İzleme ve Değerlendirme
İSG	İş Sağlığı ve Güvenliği
İSGP	İş Sağlığı ve Güvenliği Planı
İYP	İşgücü Yönetimi Prosedürleri
KABEV-2	Türkiye İkinci Kamu Binalarında Enerji Verimliliği Projesi
KÇF	Küresel Çevre Fonu
KÖP	Kirlilik Önleme Planı
ÖRD	Ölçüm, Raporlama ve Doğrulama
PTD	Proje Tanıtım Dosyası
PDD	Proje Değerlendirme Dokümanı
PGH	Proje Geliştirme Hedefi
PKP	Paydaş Katılım Planı
Proje	Türkiye İkinci Kamu Binalarında Enerji Verimliliği Projesi
PUB	Proje Uygulama Birimi
TD	Teknik Destek
TGTYP	Toplum Güvenliği ve Trafik Yönetim Planı
TTF	Temiz Teknoloji Fonu
SG	Sera Gazı
ŞM	Şikâyet Mekanizması
YE	Yenilenebilir Enerji
YİGM	Yapı İşleri Genel Müdürlüğü

1. GİRİŞ

Bu Yüklenici Çevresel ve Sosyal Yönetim Planı (Y-ÇSYP), Türkiye İkinci Kamu Binalarında Enerji Verimliliği Projesi (KABEV2 Projesi) kapsamında Dünya Bankası tarafından finanse edilen faaliyetler için çevresel ve sosyal durum tespiti hükümlerini desteklemek amacıyla geliştirilmiştir. Planın amacı önerilen proje faaliyetlerinin potansiyel çevresel ve sosyal risklerini ve etkilerini belirlemek ve bu riskleri ve etkileri yönetmek için uygun etki azaltma önlemleri uygulamaktır. Bu Y-ÇSYP, KABEV-2 Projesi'nin Çevresel ve Sosyal Yönetim Çerçevesi (ÇSYÇ) ile uyumlu olarak, proje için geçerli olan Türkiye kanun ve yönetmelikleri ile Dünya Bankası (DB) politikalarını ortaya koymakta ve izlenecek ilkeleri, yaklaşımları, uygulama düzenlemelerini ve çevresel ve sosyal etki azaltma önlemlerini açıklamaktadır. Planda yer alan önlemler ihale dokümanlarında yer alacak ve bu önlemlerin uygulanması sağlanacaktır.

Proje, kamu binalarında enerji kullanım maliyetinin etkin bir şekilde azaltılmasını destekleyecek ve Türkiye'de kamu binalarında enerji verimliliği yatırımları için sürdürülebilir bir finansman mekanizması geliştirecek ve pilot uygulamasını yapacaktır. Proje faaliyetlerini **Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı (ÇŞİDB) Yapı İşleri Genel Müdürlüğü (YİGM)** yürütmektedir.

Proje kapsamında saha denetimleri **WYG-BEŞER-SOM İş Ortaklığı** tarafından yürütülmekte olup, saha renovasyon çalışmaları ise Yüklenici firma **Burakcan İnşaat ve Tic. Ltd. Şti. ile Vadi Altyapı İnşaat Ticaret A.Ş. İş Ortaklığı** tarafından gerçekleştirilmektedir.

Proje kapsamında finanse edilmiş faaliyetler şu şekildedir: (i) enerji tasarrufu sağlamak ve yenilenebilir enerji (YE) kullanımını artırmak amacıyla merkezi hükümet ve merkezi hükümete bağlı binaların tadilatlarının hazırlanması ve uygulanmasını finanse edecek merkezi hükümet binalarında enerji verimliliği yatırımları ve (ii) alt proje adaylarının taranması, enerji etütlerinin/teknik tasarımların gözden geçirilmesi; daha derin tadilat yaklaşımlarının geliştirilmesi ve değerlendirilmesi için teknik destek, binaların kapsamlı elektrifikasyonu ve su verimliliğinde iyileştirmeler dâhil olmak üzere teknik yardım ve proje uygulama desteği; günlük proje yönetimi (ihalelerin hazırlanması ve yönetimi, sözleşme yönetimi, yenileme çalışmalarının denetimi); finansman gerekliliklerinin Dünya Bankası'nın (DB) güvene dayalı politika ve kılavuzlarına uygun olarak uygulanması; Banka'nın Çevresel ve Sosyal Çerçevesinin (ÇSÇ) tatmin edici bir şekilde uygulanmasının sağlanması; enerji ve su tasarruflarının izlenmesi; Proje izlemesi ve değerlendirmesi; PUB personelimiz, enerji denetçileri ve tasarımcıları gibi hizmet sağlayıcıları, inşaat firmaları, bina yöneticileri, enerji verimliliği (EV) alanındaki kadınlar ve diğer ilgili Proje paydaşları için eğitim, kapasite geliştirme ve bilgi paylaşımı ve Proje iletişimi ve sonuçların yaygınlaştırılması.

Bu Y-ÇSYP, Dünya Bankası (DB) Çevresel ve Sosyal Çerçevesi (ÇSÇ) ile Türkiye'nin ulusal kanunlarını (2872 sayılı Türk Çevre Kanunu, onay tarihi: 1982) ve ulusal yönetmeliklerini takip etmektedir. Bu Y-ÇSYP'nin amacı, Dünya Bankası ÇSÇ'sinin Çevresel ve Sosyal Standartları (ÇSS'ler) ve ulusal gerekliliklerle tutarlı olarak projenin potansiyel olumsuz çevresel ve sosyal risklerini ve etkilerini değerlendirmek ve azaltmaktır.

2. YASAL VE KURUMSAL ÇERÇEVE

KABEV-2'nin yasal ve kurumsal çerçevesi, KABEV-2 ÇSYÇ'sinin 3. Bölümünde kapsamlı bir şekilde ele alınmaktadır. ÇSYÇ Bölüm 3, Türkiye'nin yasal çerçevesini ve devamında izinler de dâhil olmak üzere ulusal çevresel ve sosyal değerlendirme düzenleme sürecini net bir şekilde sunmaktadır ve DB Çevresel ve Sosyal Standartları (ÇSS) ile yasal gereklilikler arasındaki boşlukları tanımlamaktadır.

Bu Y-ÇSYP' nin geliştirilmesinde hem ÇSS'ler hem de projeyle ilgili faaliyetlere ilişkin ulusal mevzuat yasal çerçevesi dikkate alınmış ve uygulanabilir ve etkili önlemler raporlanmıştır.

KABEV-2 ÇSYÇ' sine (Türkçe ve İngilizce) aşağıdaki bağlantıdan ulaşılabilir:

https://www.kabev.org/wp-content/uploads/2024/02/P500777_KABEV2-CSYC-2.pdf

https://www.kabev.org/wp-content/uploads/2024/02/P500777_EEPB2-ESMF.pdf

3. GENEL PROJE VE PROJE SAHASI BİLGİSİ

Ülkemizin enerji ihtiyacı, gelişen ekonomiye bağlı olarak şehirleşme ve nüfus artışının da etkisi ile her geçen gün artmaktadır. Artan ihtiyacın paydaşlarına bakıldığında ülkemizde binalar enerji tüketiminde sanayiden sonra ikinci sırada gelmektedir. KABEV-2 Projesi'nin genel hedefi; kamunun sektöre öncülük ederek enerji tüketimini ve kamu kaynaklı cari açığın azaltılmasını sağlamak, diğer yandan enerji verimliliği çalışmaları için sektöre örnek olmasıdır.

KABEV-2 Projesi'nin faydası enerji tüketiminin azaltılması ile kamu bütçesinde tasarruf sağlamanın yanı sıra yaratacağı çevresel ve sosyal olumlu etkileri, toplumun bilinçlendirilmesi ve geliştirilmesine katkı sağlayacaktır.

Basit inşaat çalışmaları ile gerçekleştirilen faaliyetlerin, doğaları gereği mevcut proje sınırları içerisinde, çok kritik olmayan çevresel ve sosyal etkiler yaratacağı öngörülmektedir. Dolayısıyla, Dünya Bankası (DB) Çevresel ve Sosyal Çerçevesi (ÇSÇ) gereklilikleri kapsamında, KABEV-2 Projesi, muhtemel geçici, beklenen ve kısıtlı etkileri göz önünde bulundurularak B Kategorisi projeler kapsamında değerlendirilmektedir. Etkiler kritik olarak değerlendirilmese de Dünya Bankası (DB) Çevresel ve Sosyal Çerçevesi (ÇSÇ) uygulanması gerekmektedir. KABEV-2 Projesi kapsamında yapılacak olan yenileme ve onarım çalışmaları ÇED Yönetmeliğine göre ÇED sürecinden muaftır.

Bu Y-ÇSYP, atık oluşumu (tehlikeli, tehlikesiz) gibi çevresel etkileri, yenileme aktivitelerinin kurumun günlük faaliyetleri ile çakışması gibi sosyal etkileri, işçi ve faydalanıcıların sağlık ve güvenliği gibi İSG etkilerini, DB ve ulusal ilgili mevzuat ile mevcut en iyi teknikler doğrultusunda mümkünse ortadan kaldırmak, değilse göz ardı edilebilecek seviyeye indirmek için KABEV-2 Projesi için hazırlanmıştır.

Bu Çevresel ve Sosyal Yönetim Planı (ÇSYP), Kamu Binalarında Enerji Verimliliği (KABEV-2) Projesi kapsamında Mardin İli Artuklu/Merkez ilçesi, Nur Mahallesinde bulunan **Mardin Fen Lisesi**'nde yapılacak yenileme faaliyetlerinin neden olabileceği çevresel ve sosyal etkilerin kabul edilebilir düzeyde tutulabilmesi ve/veya ortadan kaldırılabilmesi için alınması gereken önlemlerin belirlenmesi için hazırlanmıştır.

3.1 Alt Proje Bilgileri

Alt Proje Başlığı:	Mardin Fen Lisesi
Etki Azaltma ve Kapasite Geliştirme Tahmini Maliyet:	40.000,00 USD
Başlangıç/Bitiş Tarihi:	2025 Mayıs ayında Mardin Fen Lisesi binası için çalışmalar başlanmış olup, yapılan iş 8 aylık süre içerisinde tamamlanacaktır.
Yararlanıcı Sayısı (Kadın/Erkek)	2025 yılı itibarıyla Mardin Fen Lisesi'nde toplamda 548 öğrenci ve 54 personel olmak üzere 602 kişi vardır. Bunların 243'ü kadın 315'i erkektir.

3.2 Saha ve Konum Açıklaması

Mardin Fen Lisesi, Mardin ilinin merkez ilçesi olan Artuklu sınırları içerisinde Nur Mahallesi'nde, Diyarbakır yolu üzerinde konumlanmıştır ve şehir merkezine yaklaşık 5 kilometre uzaklıktadır. Artuklu ilçesi, Mardin'in ulaşım açısından en gelişmiş bölgelerinden biridir. Mardin Fen Lisesi'nin çevresi de bu açıdan avantajlıdır. Şehir içi toplu taşıma araçlarıyla, özel araçlarla ve özel öğrenci servisleriyle okula kolayca ulaşılabilir. Okulun çevresinde yerleşim alanları ve işletmeler bulunmakta olup ayrıca 80 metre mesafede bir Teknik Anadolu Lisesi, 100 metre mesafede sanat merkezi, 250 metre mesafede İmam Hatip Lisesi, 300 metre mesafede ortaokul bulunmaktadır. Okulun bir kısmında kırsal alana bulunmaktadır ve yakın çevrede olumsuz etkilenecek başka bir kamu tesisi bulunmamaktadır. Çevresi

genellikle yeni yerleşim alanları ve bölgede eğitim kurumları bulunmaktadır. Alt projeye ait bina genel yerleşimi uydu görüntüsü Şekil 1’de verilmekte olup diğer uydu görüntüleri ve bina mevcut durum fotoğrafları eklerde sunulmuştur.

Şekil 1: Mardin Fen Lisesi Genel Görünümü

3.3 Proje Tanımı ve Faaliyetleri

Bu bölümde, ilişkili faaliyetler de dahil olmak üzere alt proje kapsamında gerçekleştirilecek tüm faaliyetler tanımlanmaktadır.

KABEV-2 projesi kapsamında Mardin Fen Lisesinde, üç (3) bloğun enerji etüdüne yer verilmiş olup bu bloklar; derslik binası, pansiyon ve spor salonu şeklindedir. Okul 2012 yılında inşa edilmiş olup 3 bina için toplam inşaat alanı 13.365 m² 'dir Mardin Fen Lisesi'nin kullanıcı sayısı 548 öğrenci ve 54 personel olmak üzere toplamda 602'dir. Mardin Fen Lisesi'nde toplamda 243 kadın (%43,5) ve 315 erkek (%56,5) bulunmaktadır.

Proje kapsamında bina gurubunun enerji verimliliği etüt çalışması yapılmış ve etüt çalışması ile tasarruf potansiyeli belirlenmiştir. Bu kapsamda Mardin Fen Lisesi'nde aşağıda özetlenen enerji verimliliği projelerinin uygulaması sonrasında, ***binalardaki enerji ihtiyacı azalacak, yenilenebilir enerji teknolojileri uygulaması ile binaların yıllık ortalama toplam enerji tüketiminden 372.208,35 kWh tasarruf edilecektir. Bu tasarruf CO₂ emisyonunda yıllık 124,02 ton azaltma sağlanmasını da beraberinde getirecektir. Ayrıca bu uygulamalar ile binalarda konfor şartları da iyileşecektir.***

1. Derslik binasında mevcutta var olan kaskat yoğunmalı kazan hidrolik devre yapısı değiştirilecek olup otomasyon ilavesi ile işletme verimliliğinin artırılması ve 166 adet termostatik vana uygulamasının yapılması planlanmıştır.
2. Pansiyon binasında kaskat yoğunmalı kazan hidrolik devre yapısı değiştirilecek olup otomasyon ilavesi ile işletme verimliliğinin artırılması ve 176 adet termostatik vana uygulamasının yapılması planlanmıştır.
3. Pansiyon ve spor salonu sıcak su talebi için bahar ve yaz aylarında güneş enerjisi sistemiyle ön ısıtma yaparak kazanların doğal gaz kullanımının optimize edilmiştir.
4. Klima santralleri ve aspiratörler IE1 sınıfı olan motorların EC motor ile değişiminin yapılması ve otomasyon entegrasyonun sağlanması planlanmıştır.
5. 1444 adet verimsiz armatür LED aydınlatma armatürleri ile değiştirilecek ve WC aydınlatma armatürleri varlık sensörlü olarak planlanmıştır.
6. Isıtma ve sıcak su tesisatı eksik olan vana ve armatürlere izolasyon ceketi uygulaması planlanmıştır.

7. IE1-2 sınıfı 27 adet pompa ve 4 adet paslanmaz çelik hidrofor en az IE4 sınıfı pompa ile değiştirilecektir.
8. Pansiyon Binasının çatısına 68,2 kWp güneş enerjisi santrali kurulumu yapılacaktır.
9. Enerji izleme sistemi (EnYS) kurulacak ve gelişmiş seviye BMS ve otomasyon sistemi uygulaması planlanmıştır.

4. ÇEVRESEL VE SOSYAL YÖNETİM PLANI

Aşağıda yer alan **Tablo 1**, Burakcan İnşaat ve Tic. Ltd. Şti. ile Vadi Altyapı İnşaat Ticaret A.Ş. İş Ortaklığı olarak proje kapsamında yürütülen faaliyetler süresince uygulanması gereken çevresel ve sosyal önlemleri tanımlayan **Yüklenici Çevresel ve Sosyal Yönetim Planı'nın (Y-ÇSYP)** özetini sunmaktadır. Bu plan, projeye özgü öngörülen çevresel-sosyal riskler ile etkilerin yanı sıra hafifletme önlemlerini de içermektedir. Bu risk ve etkilerin beklendiği aşamalar, izleme sistemi içindeki göstergeler, izleme sıklığı, projenin farklı uygulama taraflarına atanan sorumluluklar ve tahmini maliyetler hakkında ayrıntılar sağlamaktadır. Y-ÇSYP, proje zaman çizelgesi boyunca bu riskleri ve etkileri ele almaya yönelik stratejileri kapsamlı bir şekilde ifade etmektedir.

Belirtilen çevresel ve sosyal önlemlerin sahada etkin bir şekilde uygulanmasını sağlamak amacıyla, uygulama sistemimizi, organizasyon yapımızı, sahaya özel Çevresel ve Sosyal (Ç&S) Yönetim Planlarımızı ve bu planların etkinliğini kapsayan bir izleme planını hazırlayarak uygulamaya alacağız. Bu süreç, müşavir tarafından düzenli olarak denetlenecektir. Alt proje faaliyetlerimiz kapsamında ortaya çıkabilecek Ç&S endişelerini yönetmek ve izlemek üzere etkili bir sistem kurmayı taahhüt ediyoruz. Danışman tarafından hazırlanan Çevresel ve Sosyal Yönetim Planı'nı (ÇSYP) inceleyerek, bu plan uygulanıp ve buna uygun şekilde Yüklenici Çevresel ve Sosyal Yönetim Planı'nı (Y-ÇSYP) hazırlanmıştır. Ayrıca, Atık Yönetim Planı Ek-1'de, Kirlilik Önleme Planı Ek-2'de, İşgücü Yönetim Planı Ek-3'de, Yüklenici İş Sağlığı ve Güvenliği (Y-İSG) Planı Ek-4'de ve Toplum Sağlığı, Güvenliği ve Trafik Yönetim Planı ise Ek-5'de verilmektedir.

Tablo 1: Çevre ve Sosyal Yönetim Planı

Potansiyel Riskler ve Etkiler	Etki Azaltma Önlemleri	Aşama			İzleme için göstergeler	İzleme Sıklığı			Uygulama ve izleme sorumluluğu
		Planlama	İnşaat	Uygulama		Sürekli	Aylık	Üç Aylık	
Tüm İnşaat İşleri için Genel									
Çevresel ve Sosyal Yönetim: Projenin çevresel ve sosyal risk ve etkilerinin yetersiz yönetimi	Y-ÇSYP KABEV-2 projesi kapsamındaki projenin olası risk ve etkilerine uygun olarak (ancak bunlarla sınırlı olmamak üzere) ve ÇSYÇ’inde verilen aşağıdaki sahaya özgü yönetim planlarını içermektedir: • Toplum Güvenliği ve Trafik Yönetimi Planı (TGTYP) Ek-5’de verilmektedir. • Atık Yönetim Planı Ek-1’de verilmektedir. • Rastlantısal Bulgu Prosedürü Ek-6’de verilmektedir. • Kirlilik Önleme Planı Ek-2’de verilmektedir. • Şikayet Mekanizması (ŞM) Risk değerlendirmesi ve acil durumları içeren Yüklenici İş Sağlığı ve Güvenliği Planını (Y-İSGP) inşaat işleri başlamadan önce hazırlayarak Müşavir’in onayına sunulmuştur. Müşavir Y-İSGP’yi PUB onayına sunmuştur. Y-İSGP PUB tarafından onaylanana kadar alt proje kapsamında hiçbir inşaat faaliyeti gerçekleştirilmemiştir.	X	X		Tüm alt yönetim planları inşaat öncesinde onaylanır ve inşaat dönemi boyunca uygulanır.		X		Yüklenici (uygulama) Müşavir (denetleme)

Potansiyel Riskler ve Etkiler	Etki Azaltma Önlemleri	Aşama			İzleme için göstergeler	İzleme Sıklığı			Uygulama ve izleme sorumluluğu
		Planlama	İnşaat	Uygulama		Sürekli	Aylık	Üç Aylık	
Hava Kalitesi: İnşaat faaliyetleri, nedeniyle, proje sahası çevresinde toz oluşumu, araçlar ve makineler nedeniyle hava kalitesinin kötü etkilenmesi	Toz oluşumuyla ilgili ortam hava kirliliği aşağıda verilen etki azaltma önlemlerinin uygulanmasıyla kontrol altına alınması hedeflenmiştir. - Hava Kalitesi Değerlendirme ve Yönetimi Yönetmeliği ile Egzoz Gazı Emisyonu Kontrolü Yönetmeliğine uygun önlemler alınmaktadır. - Malzeme taşınması gereken durumlarda kamyonların üstü örtülerek ve hız sınırı uygulanarak sahada işlem yapılmaktadır. - Kullanılacak tüm araçların Hava Kalitesi Değerlendirme ve Yönetimi Yönetmeliği gereği egzoz emisyon izinleri mevcut olup ve bütün araçların düzenli olarak bakımları yapıp denetlenecektir. - Malzeme taşınması sırasında kullanılacak olan yollarda tozumanın önlenmesi amacıyla gerektiğinde arazöz ile yollarda sulama işlemi planlanmıştır. - İşçilerin gerekli iş kıyafetleri, eldiven ve maskeleri verilmiş ve kullanması sağlanmıştır. - Kurak mevsimlerde yere düzenli olarak su uygulanarak açıktaki çalışma alanlarından kaynaklanan toz en aza indirilecektir. - İnşaat/yıkım enkazı kontrollü bir alanda tutulacak ve enkaz tozunu azaltmak için üzerine su püskürtülecektir.	x	x		Eğitim Programı Onaylanır ve ilgili tüm personele eğitim verilir. Eğitim kayıtları		x		Yüklenici (uygulama) Müşavir (denetleme)

Potansiyel Riskler ve Etkiler	Etki Azaltma Önlemleri	Aşama			İzleme için göstergeler	İzleme Sıklığı			Uygulama ve izleme sorumluluğu
		Planlama	İnşaat	Uygulama		Sürekli	Aylık	Üç Aylık	
	- Rüzgarlı günlerde ince toprak parçacıklarının askıda kalmasını, dağılmasını veya başıboş hayvanların rahatsız etmesini önlemek için agrega malzemelerinin tutulan stoklarının üzeri kapatılacaktır. - Tozu en aza indirmek için yollar vb. gibi çevredeki ortam enkazdan uzak tutulacaktır. - Sahada inşaat/atık malzemelerinin açıkta yakılmamaktadır. - Şantiyelerde inşaat araçlarının aşırı rölantide çalıştırılmamaktadır ve gerekli önlemler alınmaktadır. En yakın alıcılardan toz oluşumuna ilişkin herhangi bir şikayet alınması durumunda, yetkili bir laboratuvar tarafından toz ölçümleri yapılacaktır. Ölçülen seviyeler sınır değerlerin üzerindeyse, bu bağlamda hafifletme önlemleri artırılabilmektedir. Örneğin; ıslak bastırma / sulama faaliyetlerinin artırılması, toksik olmayan kimyasalların uygulanması, hızın / trafiğin daha da azaltılması sağlanacaktır.								
Gürültü: Araç ve ekipmanlardan	İnşaat faaliyetleri ulusal mevzuatta tanımlanan sürelerle sınırlı olacak ve faaliyetler yakınlardaki topluluklarla istişarede bulunarak planlanacak, böylece en gürültülü faaliyetler en az rahatsızlığa neden olacak dönemlerde		X		Hava kalitesi kontrol önlemlerinin görsel denetimi	X			Yüklenici (uygulama) Müşavir (denetleme)

Potansiyel Riskler ve Etkiler	Etki Azaltma Önlemleri	Aşama			İzleme için göstergeler	İzleme Sıklığı			Uygulama ve izleme sorumluluğu
		Planlama	İnşaat	Uygulama		Sürekli	Aylık	Üç Aylık	
kaynaklanan gürültü oluşumu	gerçekleştirilmeye çalışılacaktır. Çevresel Gürültü Kontrol Yönetmeliğine uyulacaktır. - İnşaat işlemleri mümkün olduğunca gündüz zaman dilimi ile sınırlı tutulmaktadır. Faaliyetlerin akşam ve gece zaman diliminde gerçekleştirilmesi söz konusu olduğunda, akşam zaman dilimi için 65 dBA ve gece zaman dilimi için 60 dBA olan sınır değerler sağlanacak ve akşam ve gece çalışmalarına ilişkin İl Mahalli Çevre Kurulu'ndan gerekli izin alınacaktır. - İnşaat aşamasında gerçekleştirilen çalışmalar sırasında jeneratör, hava kompresörü ve çalışan diğer mekanik ekipmanların motor kapakları kapalı tutulmaktadır ve ekipmanlar hastaların ve personellerin alanlarından olabildiğince uzak noktalara yerleştirilmiştir. - Şantiye faaliyeti sonucu oluşabilecek darbe gürültüsü, LC max gürültü göstergesi cinsinden 100 dBC'yi aşmamaktadır. - İnşaat aşamasında gürültü seviyesinin artış göstermesi durumunda, iş makinelerinin aynı anda çalıştırılmaması ya da mümkün olduğunca yeni model araçlar kullanılması gibi önlemler alınmaktadır.				Şikayet kayıtları (varsa) Bakım kayıtları				

Potansiyel Riskler ve Etkiler	Etki Azaltma Önlemleri	Aşama			İzleme için göstergeler	İzleme Sıklığı			Uygulama ve izleme sorumluluğu
		Planlama	İnşaat	Uygulama		Sürekli	Aylık	Üç Aylık	
	• Şantiye sahası yakınında ikamet etmekte olan yerel halk inşaat süresince düzenli aralıklarla bilgilendirilmektedir. • Gerekli durumlarda belirlenen gürültü azaltma önlemleri (çitler, bariyerler veya yanmalı motorlar için susturucu cihazlar gibi saptırıcılar), ilgili yöntem beyanları da dahil olmak üzere uygulanacaktır. • Tüm ekipmanlar, üreticinin bakım prosedürleri takip edilerek ve gürültü seviyelerini azaltmak için jeneratörlerin etrafına akustik muhafazalar yerleştirilerek çalışma yapılması planlanmıştır. • İnşaat sırasındaki gürültü, ruhsatta kararlaştırılan kısıtlı sürelerle sınırlandırılmıştır. • Sahada gereksiz alarm, korna ve siren kullanılmamaktadır. • Proje ulaşımının toplumsal alanlardan geçmesini en aza indirilmektedir. Proje alanı ile yaşam alanları arasında bulunan açık alanlar gürültünün yaşam alanlarına etkisini azaltılmaktadır. • En yakın alıcılardan gürültü oluşumuna ilişkin herhangi bir şikayet alınması durumunda gürültü ölçümleri yapılacaktır. Ölçülen seviyeler sınır değerlerin üzerindeyse, mekanik ekipmanlar için akustik bariyerler kurulması,								

Potansiyel Riskler ve Etkiler	Etki Azaltma Önlemleri	Aşama			İzleme için göstergeler	İzleme Sıklığı			Uygulama ve izleme sorumluluğu
		Planlama	İnşaat	Uygulama		Sürekli	Aylık	Üç Aylık	
	belirli ekipman veya operasyon parçaları için çalışma saatlerinin sınırlandırılması vb. gibi azaltıcı önlemler geliştirilmiştir.								
Sağlık ve Güvenlik: Yüksekte çalışma, dönen ve hareketli ekipman, elektrik güvenliği, tehlikeli maddelerle çalışma vb. gibi çalışma sahalarındaki güvenli olmayan uygulamalar ve tehlikeler nedeniyle İSG ile ilgili riskler.	- İnşaat ve/veya rehabilitasyon için yasal olarak gerekli tüm izinler alınmıştır. - İnşaat alanında gece çalışması, yüksekte çalışma, kazı işleri, kaynak işleri vb. çalışmalar için iş izin sistemi kurulmuştur. - Günlük yapılacak olan imalatlar ile ilgili izin alınacak ve Müşavir denetiminde gerçekleştirilecektir. Ayrıca konu hakkında personeller bilgilendirilmiştir. - Uygulanacak tüm inşaat faaliyetlerinin ulusal yasa ve yönetmeliklere ve DB standartlarının gerekliliklerine uygun olarak yürütülmesini izlemek ve sağlamak için tarafımızdan sürekli olarak her çalışma için Müşavir tarafından günlük, PUB tarafından düzenli saha denetimleri yapılacaktır. - Sahada Yüklenici olarak bizim ve Müşavirin tam zamanlı İş Güvenliği uzmanı olup ve sürekli denetim yapacaktır. Tarafımızdan bu uzmanların özgeçmişleri onaya sunulmuştur. Bu uzmanların inşaat süresi boyunca şantiyede bulunacaktır. - İnşaat alanı güvenli giriş eğitimi hazırlanmıştır. (Ziyaretçiler için)		X		Ses kontrolleri Şikayet kayıtları (varsa) Ekipman kayıtları	X			Yüklenici (uygulama) Müşavir (denetleme)

Potansiyel Riskler ve Etkiler	Etki Azaltma Önlemleri	Aşama			İzleme için göstergeler	İzleme Sıklığı			Uygulama ve izleme sorumluluğu
		Planlama	İnşaat	Uygulama		Sürekli	Aylık	Üç Aylık	
	- Sahada hiçbir çalışan Zorla Çalıştıramamaktadır. Sözleşmede konu ile ilgili madde mevcuttur. - ÇSYÇ uyarınca KABEV-2 İşgücü Yönetim Prosedürlerine(https://www.kabev.org/wp-content/uploads/2024/01/P500777_TR-Energy-Efficiency-in-Public-Buildings-2_Labor-Management.pdf) uygun bir İşgücü Yönetim Planı hazırlanmış ve Ek-3'de Müşavir ve PUB onayına sunulmuştur. Çalışanlar bu planın içeriği ve gereklilikleri konusunda eğitimler verilmektedir. - Yüklenici olarak, risk değerlendirme bulgularını da dikkate alarak kaynak, yüksekte çalışma, kesme, iskele kurulumu ve kullanımı ve benzeri İSG açısından kritik işler için İSG çalışma prosedürleri/talimatları hazırlanmıştır ve sahada uygulanmaktadır. İşçiler bu talimat ve prosedürlerin gereklilikleri konusunda eğitimler verilmektedir. - Güvenli yükleme ve boşaltma da dahil olmak üzere forklift gibi özel araçların güvenli bir şekilde çalıştırılması için eğitilmiş ve sertifikalı operatörler istihdam edilmiştir. - İnşaat çalışmaları başlamadan önce, yapılacak tüm çalışmalar için bir Risk Değerlendirmesi ve Yöntem Beyanları hazırlanmış ve uygulanmıştır.								

Potansiyel Riskler ve Etkiler	Etki Azaltma Önlemleri	Aşama			İzleme için göstergeler	İzleme Sıklığı			Uygulama ve izleme sorumluluğu
		Planlama	İnşaat	Uygulama		Sürekli	Aylık	Üç Aylık	
	- İlgili prosedürler ve planlar: Risk değerlendirmesi, güvenlik, eğitim, izleme, olay inceleme ve raporlama prosedürlerini ve Sağlık ve Güvenlik Planları ve ilgili prosedürlerini içeren Acil Durum Planları tarafımızca uygulamaya konulmaktadır - Özellikle GES kurulumunda çalışacak olanlar için, yüksekte çalışma işlerinde kullanılan makina ve ekipmanlara ek olarak paraşüt tipi emniyet kemeri, emniyet halatları, enerji sönmüleyici aparatlar, emniyet kancaları, baret, güvenlik ağı, korkuluklar gibi kişisel koruyucu donanım kullanılacaktır (Yapı İşlerinde İş Sağlığı ve Güvenliği Yönetmeliği ve TS EN 1263-1Güvenlik ağıları). Montaj işleri için temin edilmiş olup merdivenler TS EN 131-1+A1 (16.12.2019) e uygun seçilmiştir. Bu alanlarda çalışanlara yüksekte çalışma ile ilgili tehlike ve riskler konusunda bilgilendirme yapılarak gerekli eğitim verilmiştir. - Ekipman bakım- onarım planları yapılmış ve sorumlu kişiler tayin edilmiştir. - Malzemeler için alım, sevkiyat süreçleri ile depolama alanlarının planlamaları yapılmıştır. - Tehlikeli kimyasallarla çalışma prosedürünün hazırlanması, malzemelerin depolama alanları oluşturulmuştur.								

Potansiyel Riskler ve Etkiler	Etki Azaltma Önlemleri	Aşama			İzleme için göstergeler	İzleme Sıklığı			Uygulama ve izleme sorumluluğu
		Planlama	İnşaat	Uygulama		Sürekli	Aylık	Üç Aylık	
	- Mesleki yeterlilik belgeleri değerlendirilerek ve temin edilmesi sağlanmıştır. - Sahalarda kullanılacak iş ekipmanlarının bakım formları temin edilmiştir. - Yeni ekipmanlar ve yenilikler olduğunda tüm çalışmaların güncellenmesi yapılmıştır. - Sahaya girecek tüm kaldırma araçların, basınçlı kap ve kazanların periyodik kontrolleri sağlanacak ve giriş onayı verilmektedir. - Sahaya girecek tüm makine, ekipman (iskeleler dahil) ve el aletlerinin TSE standartlarına uygunluğunun ve CE belgesinin kontrol edilecek ve giriş onayı verilmektedir. - Kimyasal maddelerin sahaya girişi geçerli malzeme güvenlik bilgi formlarının kontrolünden sonra yapılmaktadır. - Haftalık ve aylık saha İSG toplantıları yapılmaktadır. - Sahada yürütülecek her faaliyet için yapım metodu ve risk değerlendirmesi yapılmıştır. - Bakım onarım çalışmaları tehlikeli gerilimle çalışmalar için kilitle etiketle sistemi kurulmuştur. - Sahada İSG uygunsuzluklarına ilişkin disiplin uygulaması sistemi kurulmuş ve tüm çalışanlara bu konuda eğitim verilmiştir.								

Potansiyel Riskler ve Etkiler	Etki Azaltma Önlemleri	Aşama			İzleme için göstergeler	İzleme Sıklığı			Uygulama ve izleme sorumluluğu
		Planlama	İnşaat	Uygulama		Sürekli	Aylık	Üç Aylık	
	- Sahaların uygun şekilde işaretlenmesi, çalışanları uymaları gereken temel kurallar ve düzenlemeler konusunda bilgilendirme yapılmıştır. - Çalışma sahası günlük olarak temiz tutulup molozlardan arındırılmaktadır. - Yasal gereklilikler doğrultusunda ilk yardım çantası ve diğer acil müdahale ekipmanları sağlanmıştır. - Aşındırıcı sıvıları ve diğer zehirli maddeleri uygun şekilde kapatılmış kaplarda saklanıp uygun şekilde emniyete alınmış alanlarda toplanıp bertaraf edilecektir. - Yapısal açıklıkların yeterince örtülüp/korunması sağlanacaktır. - Çatılarda veya açık zeminlerde depolanan gevşek veya hafif malzemelerin emniyeti sağlanacaktır. - Hortumların, güç kablolarının, kaynak kablolarının vb. yoğun olarak kullanılan yürüyüş yollarına veya alanlara döşenmesi önlenmiştir. - İnşaat aşamasında şiddetli yağışlar veya her türlü acil durum sırasındaki tüm çalışmalar askıya alınacaktır. - Çalışanlara, çalışma sahası ve yapılacak işle ilgili olası riskleri ve azaltıcı önlemleri belirten iş								

Potansiyel Riskler ve Etkiler	Etki Azaltma Önlemleri	Aşama			İzleme için göstergeler	İzleme Sıklığı			Uygulama ve izleme sorumluluğu
		Planlama	İnşaat	Uygulama		Sürekli	Aylık	Üç Aylık	
	Sağlığı ve Güvenliği (İSG) eğitimleri ve araç kutusu konuşmaları verilmektedir. - İşçilerimiz için güvenli bir çalışma ortamı sağlayacak ve inşaat faaliyetlerinden önce uluslararası en iyi uygulamalar ve Türk Mevzuatı doğrultusunda uygun kişisel koruyucu ekipman (KKE) tedarik edilmiştir. (Her zaman baretler, gerektiğinde maskeler ve güvenlik gözlükleri, emniyet kemerleri ve güvenlik botları, vb.) - Yüklenici olarak tüm saha faaliyetleri, 6331 sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu (30 Haziran 2012 tarihli ve 28339 sayılı Resmî Gazete) ile ilgili alt düzenlemelere ve Dünya Bankası Grubu Çevresel, Sosyal ve Güvenlik (ÇSG) Kılavuzlarına uygun şekilde yürütülecektir. - Proje süresince meydana gelebilecek her türlü önemli olay (iş kazası, kimyasal dökülme, ölüm, ciddi yaralanma, vb.) durumunda, yüklenici olarak Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı (ÇŞİDB)'ni derhal (olay meydana gelir gelmez) bilgilendirme yükümlülüğümüz bulunmaktadır. Bu tür olaylara ilişkin olarak; - ÇŞİDB tarafından 48 saat (2 gün) içerisinde Dünya Bankası'na ön bildirim yapılacaktır,								

Potansiyel Riskler ve Etkiler	Etki Azaltma Önlemleri	Aşama			İzleme için göstergeler	İzleme Sıklığı			Uygulama ve izleme sorumluluğu
		Planlama	İnşaat	Uygulama		Sürekli	Aylık	Üç Aylık	
	En geç 30 iş günü içerisinde olayın detaylarını içeren bir olay inceleme raporu, kök neden analizi ve düzeltilici/önleyici eylem planı ile birlikte Dünya Bankası'na iletilecektir. Yüklenici, bu süreçte gerekli tüm bilgi, belge ve teknik desteği sağlayacağını ve ilgili raporlamayı zamanında ve eksiksiz gerçekleştireceğini taahhüt eder.								
Sağlık ve Güvenlik: İnşaat faaliyetleriyle ilişkili toplum sağlığı ve güvenliği riskleri	- İSG planındaki etki azaltma önlemleri yerine getirilmektedir. - Yüklenici olarak tarafımızca Toplum Güvenliği ve Trafik Yönetim Planı (TGTYP) (Ek-5) hazırlanmış ve PUB onayı sonrası uygulama alınmıştır. 18 yaşından küçüklerin ve sahada çalışma izni bulunmayan üçüncü şahısların şantiye sahasına girmesine izin verilmemektedir. - Çalışma alanları, personel için tehlike oluşturmayacak şekilde güvenli bariyerlerle ayrılacak ve İSG standartlarına uygun tabelalar asılıp girişler yasaklanmıştır. Her çalışma sahası için aynı şekilde uygulama yapılacaktır. - Gerekli görülmesi halinde tüm personeller, stajyerler ve hatta hastalara, inşaat alanına yaklaşmanın riskleri hakkında bilgilendirme yapılacaktır.		X		Kontrol önlemlerinin görsel denetimi İSG kayıtları Çalışan kayıtları Olay istatistikleri ve kayıtları	X			Yüklenici (uygulama) Müşavir (denetleme)

Potansiyel Riskler ve Etkiler	Etki Azaltma Önlemleri	Aşama			İzleme için göstergeler	İzleme Sıklığı			Uygulama ve izleme sorumluluğu
		Planlama	İnşaat	Uygulama		Sürekli	Aylık	Üç Aylık	
	- İnşaat alanına izinsiz girişleri önlemek için kilitli kapılar, uyarı tabelaları ve gerekiyorsa güvenlik personeli bulundurulmaktadır. - İnşaat alanının çevresi bariyerlerle kapatılmaktadır. Malzeme stoklarını/depolama alanlarını halktan korumakta ve güvenli olmayan yerler de dahil olmak üzere uyarı işaretleri asılmıştır. Çocukların inşaat alanlarında oynamasına izin verilmemektedir. - İnşaat sırasında tüm personeller, stajyerler ve hastaların güvenliğini ve çalışılan alanların bağlantısını kesmek üzere (alanların çevrilmesi, gerekli işaretlemelerin yapılması, ihtiyaç halinde bu amaçla personel görevlendirilmesi vb.) gerekli önlemler alınmıştır. Cinsel Taciz/Cinsel İstismar (CT/Ci) olasılığına karşı gerekli önlemler alınarak ve ŞM işletilecektir. - Proje sahası gece boyunca aydınlatılmaktadır. - Çevredeki alan temiz tutulacak ve atıklar atılmayacaktır. Atıkların düzenli olarak toplanacak ve inşaat sahasından uzaklaştırılacaktır. - Yanlış kullanım, dökülme ve insanların kazara maruz kalma potansiyelini en aza indirmeyi amaçlayan tehlikeli maddelerin depolanması, taşınması ve dağıtımı için güvenlik kurallarına				Çalışan şikayetlerinin kayıtları Çalışma araçlarının/ prosedürlerinin varlığı				

Potansiyel Riskler ve Etkiler	Etki Azaltma Önlemleri	Aşama			İzleme için göstergeler	İzleme Sıklığı			Uygulama ve izleme sorumluluğu
		Planlama	İnşaat	Uygulama		Sürekli	Aylık	Üç Aylık	
	uyulacak ve yetkisiz kimsenin erişiminin mümkün olmaması sağlanmıştır. • Ekipman arızası veya erken arızadan kaynaklanan potansiyel ciddi kazaları en aza indirmek için araçların düzenli bakımı yapılacak ve yeni araçlar kullanılacaktır. • Kamuoyu, bulaşıcı hastalıklarla ilgili alınan önlemler de dahil olmak üzere yürütülecek çalışmalar hakkında, tüm paydaşların erişebileceği alanlarda (çalışma sahaları dahil) uygun iletişim araçları ve yöntemleri (ör. çevrimiçi/sanal ve/veya fiziksel olarak) kullanılarak bilgi verilecektir. • Herhangi bir salgın veya pandemi/bulaşıcı hastalık durumunda Sağlık Bakanlığı, Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı ve Dünya Sağlık Örgütü tarafından sağlanacak rehber, kılavuz ve tavsiyelere uyulacak, iş sağlığı ve güvenliği açısından hem çalışanlar hem de işyerleri için ilgili tüm önlemler alınmıştır. • Tüm trafik yönlendirmelerinde engelli kişilerin ihtiyaçları göz önünde bulundurulmuştur. • İnşaat sahasının uygun şekilde emniyete alınmasını ve inşaatla ilgili trafiğin uygun şekilde düzenlenmesini (uygun güzergâh planlaması dahil) tarafımızca sağlanmaktadır. Bu kapsamda , aşağıdakileri içerecek ancak								

Potansiyel Riskler ve Etkiler	Etki Azaltma Önlemleri	Aşama			İzleme için göstergeler	İzleme Sıklığı			Uygulama ve izleme sorumluluğu
		Planlama	İnşaat	Uygulama		Sürekli	Aylık	Üç Aylık	
	bunlarla sınırlı olmayacak şekilde uygulama yapılacaktır: • Tabelalar, uyarılar, bariyerler ve trafik yönlendirmeleri: saha görünür olacak ve halk tüm potansiyel tehlikelere karşı uyarılmaktadır. • Özellikle saha erişimi ve saha yakınındaki yoğun trafik için trafik yönetim sistemi ve personel eğitimi verilmektedir. İnşaat trafiğinin karıştığı yerlerde yayalar için güvenli geçişler ve yaya geçitleri sağlanmaktadır. • Çalışma saatlerinin yerel trafik düzenine göre ayarlanması; örneğin, trafiğin yoğun olduğu saatlerde veya hayvanların hareket ettiği zamanlarda büyük nakliye faaliyetlerinden kaçınılmaktadır. • Halkın güvenli ve rahat geçişi için gerekirse, sahada eğitilmiş ve görünür personel tarafından aktif trafik yönetimi gerçekleştirilmiştir.								
İnşaat sahasında oluşan atık su/atık yakındaki dere ve nehirleri etkileyebilir (su kirliliği)	• Oluşan atık suyun sahada depolanmasını veya bertaraf edilmesi en aza indirilmiştir. • Yüzey suları üzerindeki olası olumsuz etkileri önlemek için akarsuların yakınında/içinde geçici veya nihai atık bertarafı kesinlikle yapılmamaktadır..		X		Kontrol önlemlerinin görsel denetimi Trafik kazası kayıtları			X	Yüklenici (uygulama) Müşavir (denetleme)

Potansiyel Riskler ve Etkiler	Etki Azaltma Önlemleri	Aşama			İzleme için göstergeler	İzleme Sıklığı			Uygulama ve izleme sorumluluğu
		Planlama	İnşaat	Uygulama		Sürekli	Aylık	Üç Aylık	
	- İnşaat araçları ve makineleri yalnızca yüzey akışının doğal yüzey suyu kaynaklarını kirletmeyeceği belirlenmiş alanlarda yakanmaktadır. - Tehlikeli atıkların ve ömrünü tamamlamış/kullanılmayan güneş panellerinin depolanması için gerekli önlemlerin alındığı özel bir depolama alanı hazırlanmıştır.				Şikayet kayıtları				
İnşaat faaliyetleri nedeniyle toprak ve yeraltı suyu kirliliği	- Atık toplama ve bertaraf yolları ve sahaları, inşaat faaliyetlerinden beklenen tüm ana atık türleri için sahaya özel Atık Yönetim Planı hazırlanmıştır. - Üretilen atıkların sahada depolanmasını veya bertaraf edilmesi en aza indirilmiştir. - Mineral inşaat atıkları, yerinde ayrıştırma yoluyla genel çöp, organik, sıvı ve kimyasal atıklardan ayrılacak ve uygun konteynerlerde depolanmaktadır. - Tehlikeli ve tehlikeli kimyasallar ve malzemeler, dökülme ve devrilmeyi önlemek için belirlenmiş bir depolama alanında emniyete alınmaktadır. - Yarı kullanılmış kimyasal içeren konteynerlerin kapakları olacak ve kullanılmadıkları zamanlarda kapakları sıkılmaktadır.		X	X	ÇŞİDB tarafından yakınlarda gerçekleştirilen su kalitesi izleme çalışmalarının görsel kontrolleri ve kayıtları	X			Yüklenici (uygulama) Müşavir (denetleme)

Potansiyel Riskler ve Etkiler	Etki Azaltma Önlemleri	Aşama			İzleme için göstergeler	İzleme Sıklığı			Uygulama ve izleme sorumluluğu
		Planlama	İnşaat	Uygulama		Sürekli	Aylık	Üç Aylık	
	- Herhangi bir tehlikeli maddenin veya tehlikeli atığın dökülmesi durumunda, maruziyet alanını sınırlandırmak için dökülme önleme yöntemleri uygulanacaktır. Bu tür olaylara müdahale edebilecek çalışanlar, dökülmelere acil müdahale konusunda ilgili eğitimler verilmiştir. - Uygun dökülme kitleri inşaat alanında uygun yerlere yerleştirilmiştir. - İnşaatı, uygun olduğu şekilde kurak mevsim boyunca planlanmıştır.								
İnşaat faaliyetlerinden kaynaklanan atık üretimi (inşaat yıkım atıkları, tehlikeli, biyolojik olarak parçalanabilir, geri dönüştürülebilir, tehlikesiz, kimyasal vb.)	- ÇSYP’de yer alan Atık Yönetimi ve Kirlilik Önleme tedbirleri kapsamında alt yönetim planları hazırlanmıştır. - Tehlikesiz atıklar, inert ve biyobozunur atıklar ve ayrıca geri dönüştürülebilir atıklar ayrı olarak toplanacak ve tehlikeli atıkların karışmasını önlemek için özel dikkat gösterilmektedir. Tarafımızdan inşaat sahalarında uygun atık yönetimi uygulanacaktır. - Tehlikeli malzemeler (ömrünü tamamlamış/kullanılmayan güneş panelleri dahil) dökülme ve devrilmeyi önlemek için belirlenmiş bir depolama alanında emniyete alınmaktadır.		X		Kontrol önlemlerinin görsel denetimi Olay kayıtları Eğitim kayıtları Şikayet kayıtları	X			Yüklenici (uygulama) Müşavir (denetleme)

Potansiyel Riskler ve Etkiler	Etki Azaltma Önlemleri	Aşama			İzleme için göstergeler	İzleme Sıklığı			Uygulama ve izleme sorumluluğu
		Planlama	İnşaat	Uygulama		Sürekli	Aylık	Üç Aylık	
	- Yarı kullanılmış kimyasal içeren konteynerlerin kapakları olacak ve kullanılmadıkları zamanlarda kapakları sıkılacaktır. - Beton mikserlerindeki artık (dışarıda kalan) betonun inşaat sahasına, çevresine veya inşaat sahalarının erişim yollarına akmasına izin verilmeyecektir. - Beton mikserlerinin sürücülerine ilgili eğitim verilecektir. - Herhangi bir tehlikeli maddenin veya tehlikeli atığın dökülmesi durumunda, maruziyet alanını sınırlandırmak için dökülme önleme yöntemleri uygulanacaktır. - İnşaat sahalarında uygun noktalarda dökülme kitleri bulundurulmaktadır. - Herhangi bir dökülme durumunda, çalışanların bu tür olaylara müdahale etmesi kararlaştırılmış ve dökülmelere acil müdahale konusunda eğitimler verilmektedir. - Eğitim kayıtları şantiyelerde tutulmaktadır.								
Atık bertarafı (geçici depolama sahası)	Atık Yönetim Planı, atıkların ulusal mevzuat, uluslararası sözleşmeler ve iyi uygulamalara göre (kullanım ömrünü tamamlamış ve kullanılmayan güneş panelleri dahil) arıtılacağından ve bertaraf edileceğinden emin olunarak uygulanmaktadır.		X	X (güneş panelleri için)	Atık üretim kayıtları Atık üretim kayıtları Atık bertaraf belgeleri	X			Yüklenici (uygulama) Müşavir (denetleme)

Potansiyel Riskler ve Etkiler	Etki Azaltma Önlemleri	Aşama			İzleme için göstergeler	İzleme Sıklığı			Uygulama ve izleme sorumluluğu
		Planlama	İnşaat	Uygulama		Sürekli	Aylık	Üç Aylık	
	- Sahada oluşan atıklar türlerine göre ayrılarak geri dönüştürülebilecek atıklar uygun bir geçici depolama sahasında toplanarak lisanslı geri dönüşüm firmalarına gönderilmektedir. - Zehirli ve zararlı atıkların bertarafı da E-ÇBS üzerinden gerçekleştirilecektir. - Etki azaltma önlemlerinin uygulanmasını izlemek için müşavirler tarafından günlük görsel inşaat sahası denetimleri yapılmaktadır. - PUB ve Müşavirler, saha denetimleri yoluyla Ç&S etki azaltma önlemlerinin uygulanmasını izleyecektir.				Görsel kontroller				
Araç trafiği	- Çalışanların ve yerel halkın trafik kazalarına maruz kalmasını önlemek için Toplum Güvenliği ve Trafik Yönetim Planı uygulanmaktadır. - Yerel inşaat ve çevre müfettişleri ve topluluklar yaklaşan faaliyetlerden haberdar edilmektedir. - Ekipman arızası veya erken arızadan kaynaklanan potansiyel ciddi kazaları en aza indirmek için araçların düzenli bakımı yapılmaktadır. - Rota planlaması dikkatle yapılmıştır.		X	X	Atık kayıtları	X			Yüklenici (uygulama) Müşavir (denetleme)
Paydaş Katılımı ve Şikayet Mekanizması:	KABEV-2 PKP'de önerilen ve aşağıda listelenen minimum önlemler uygulanacaktır.		X		Görsel kontroller Şikayetler	X			Yüklenici (uygulama)

[illegible]

Potansiyel Riskler ve Etkiler	Etki Azaltma Önlemleri	Aşama			İzleme için göstergeler	İzleme Sıklığı			Uygulama ve izleme sorumluluğu
		Planlama	İnşaat	Uygulama		Sürekli	Aylık	Üç Aylık	
	- Tüm şikayetler KABEV-2 PKP'sine uygun şekilde kaydedilmekte, tam olarak araştırılarak ve ne tür bir işlem yapıldığını bildirerek hızlı bir şekilde yanıtlanmaktadır. Şikayetler kaydedilerek müşavire ve ayrıca PUB'a bildirilecektir. - Saha girişlerinde, çevresel konular da dahil olmak üzere irtibattan sorumlu kişi(ler)in iletişim bilgilerini sağlayan kamu duyuru panoları oluşturulmuştur.								
Toplum ve çalışanlar arasında bulaşıcı hastalıklar	- KABEV-2 kapsamında hazırlanmış olan İYP'de Bölüm 7'de altı çizilen etki azaltma önlemlerine ve tarafımızca hazırlanan İYP'ye uyulmaktadır. - Yerel ve uluslararası yetkililer tarafından duyurulan önlemlere uyulacaktır.		X		Şikayet kayıtları Paydaş katılım kayıtları		X		PUB Yüklenici (uygulama) Müşavir (denetleme)
Asbest Yönetimi: Asbest veya asbest içeren malzemelerden kaynaklanan çevre, sağlık ve güvenlik riskleri	Mardin Fen Lisesi 2012 yılında inşa edilmiş olup 3 bloktan oluşmaktadır. Müşavir tarafından yapılan etüd ve saha çalışma sahalarında asbest karşılaşılmamıştır. Ancak inşaat aşamasında asbest ile karşılaşılması durumunda aşağıda belirtilen önlemler alınacak ve ilgili yönetmelikler uygun hareket edilecektir.		X		Sağlık kayıtları	X			Yüklenici (uygulama) Müşavir (denetleme)

Potansiyel Riskler ve Etkiler	Etki Azaltma Önlemleri	Aşama			İzleme için göstergeler	İzleme Sıklığı			Uygulama ve izleme sorumluluğu
		Planlama	İnşaat	Uygulama		Sürekli	Aylık	Üç Aylık	
	- Proje sahasında asbest bulunması durumunda, bu madde açıkça tehlikeli madde olarak belirtilecektir. - Çalışma sahasındaki potansiyel asbest varlığı riski, çalışmaların başlamasından önce değerlendirilecektir. Asbest varlığı potansiyeli doğrulanırsa, daha fazla yer tespiti ve bertarafı için yasal olarak sertifikalı uzmanlarla iletişime geçilecektir. - Bir inşaat sahasında asbest veya asbest içeren malzemeler bulunursa, bunlar tehlikeli atık olarak açıkça işaretlenecektir. - Asbest, mevzuata uygun olarak sertifikalı uzmanlar tarafından maruziyeti en aza indirmek için uygun şekilde muhafaza edilecek ve mühürlenecektir. Diğer eylemler (sökme ve bertaraf) uzmanlar tarafından mevzuata uygun olarak tavsiye edilecektir. - Söküm öncesinde, söküm gerekliyse, asbest içeren malzemelerde asbest tozunu en aza indirmek için bir ıslatıcı madde ile muamele edilecektir. - Asbest içeren malzemeler geçici olarak depolanacaksa, kapalı kapların içine güvenli bir şekilde yerleştirilmeli ve açıkça etiketlenmelidir.								

Potansiyel Riskler ve Etkiler	Etki Azaltma Önlemleri	Aşama			İzleme için göstergeler	İzleme Sıklığı			Uygulama ve izleme sorumluluğu
		Planlama	İnşaat	Uygulama		Sürekli	Aylık	Üç Aylık	
	Çıkarılan asbest içeren malzemeler tekrar kullanılmayacaktır.								
Kültürel Miras/Rastlantısal bulgu	- Kültürel veya tarihi alanlara zarar verilmemesi sağlanacaktır. İnşaat alanı halen kullanılmakta olan bir alan olduğundan herhangi bir kültürel miras/varlıkla karşılaşılması olasılığı bulunmamaktadır. Ancak inşaat çalışmaları sırasında herhangi bir kültürel miras/varlıkla karşılaşılması durumunda Tarafımızca hazırlanmış olan Rastlantısal Bulgu Prosedürü (Ek-6) uygulanacaktır. - Kültürel veya tarihi alanlara zarar verilmeyecektir.		X		Kontrol önlemlerinin görsel denetimi Asbest veya Asbest içeren malzeme söküm kayıtları	X			Yüklenici (uygulama) Müşavir (denetleme)
İşgücü ve Çalışma Koşulları: Potansiyel işgücü akını ve işçi kamplarının varlığıyla ilişkili riskler (konaklama koşulları, çocuk işçiliği riskleri, cinsiyete dayalı şiddet ve taciz, insan	- KABEV-2 kapsamında hazırlanan İş Gücü Yönetim Prosedürlerine (İYP) dayalı olarak sahaya özgü İşgücü Yönetim Planı (İYP) hazırlanmıştır (Ek-3). - İşçilere, ulusal iş ve istihdam hukuku (yürürlükteki toplu sözleşmeleri de içerecek şekilde) kapsamındaki hakları gibi istihdam şart ve koşullarına ilişkin açık ve anlaşılır bilgi ve belgeler sağlanmaktadır. - Çalışanlara ulusal yasalar ve KABEV-2 İYP'sine uygun olarak sahaya özgü hazırlanan Y-İYP' ye göre düzenli olarak ödeme yapılmaktadır. - Çalışanlara ulusal yasalar ve KABEV-2 İYP'sinin ve tarafımızdan hazırlanan İYP'nin gerektirdiği		X		Rastlantısal bulgu kayıtları		X		Yüklenici (uygulama) Müşavir (denetleme)

Potansiyel Riskler ve Etkiler	Etki Azaltma Önlemleri	Aşama			İzleme için göstergeler	İzleme Sıklığı			Uygulama ve izleme sorumluluğu
		Planlama	İnşaat	Uygulama		Sürekli	Aylık	Üç Aylık	
hakları vb. gibi) ve diğer işgücü sorunları	şekilde haftada yeterli dinlenme süresi, yıllık tatil ve hastalık, doğum ve aile izni sağlanmaktadır. İşçiler, iş akitlerinin feshedildiğine dair yazılı bildirimi ve kıdem tazminatı ödemelerine ilişkin ayrıntıları zamanında alacaklardır. - Çalışanlar fırsat eşitliği ve adil muamele ilkesine göre istihdam edilecek ve istihdam ilişkisinin herhangi bir yönüyle ilgili olarak ayrımcılık yapılmamaktadır. - Kadınlar, engelliler, göçmen işçiler ve çalışma çağındaki çocuklar gibi belirli işçi grupları da dahil olmak üzere proje çalışanlarına, DB ÇŞÇ'nin ÇSS2'si doğrultusunda uygun koruma ve yardım önlemleri sağlanmaktadır. Bu süreç proje KABEV-2 İYP'sine uygun olarak tarafımızdan sahaya özel olarak hazırlanan İYP uyarınca yürütülmektedir. - İşçilerin, işçi örgütlerine, toplu pazarlığa veya alternatif mekanizmalara katılmalarına veya katılmak istemelerine izin verilir. - Asgari 18 yaşın altındaki çocuklar bu alt proje ile bağlantılı olarak tarafımızdan istihdam edilmeyecek veya görevlendirilmeyecektir. - Gönüllü olarak yapılmayan ve bir kişiden güç veya ceza tehdidi altında alınan herhangi bir iş								

Potansiyel Riskler ve Etkiler	Etki Azaltma Önlemleri	Aşama			İzleme için göstergeler	İzleme Sıklığı			Uygulama ve izleme sorumluluğu
		Planlama	İnşaat	Uygulama		Sürekli	Aylık	Üç Aylık	
	veya hizmetten oluşan zorla çalıştırma, bu proje ile bağlantılı olarak kullanılmayacaktır. - Tarafımızdan şantiyede tüm işçilerin işyeriyle ilgili endişelerini dile getirmeleri için bir işçi ŞM'si kurulmuştur. İşçi ŞM'sinin iletişim bilgileri sağlanmıştır. - Tüm çalışanlar, ulusal iş ve istihdam hukuku kapsamındaki hakları ve ŞM ile ilgili olarak işe alım sırasında ve işin uygulanmasından önce eğitimler verilmiştir. - Davranış Kuralları işe alım sırasında proje çalışanlarıyla paylaşılmıştır. Tüm çalışanlar, işe alınırken Davranış Kurallarına uymak ve ilgili belgeleri imzalamakla yükümlüdür. - İnşaat sahasına giriş ve çıkışlar kontrol edilecek ve sahaya yetkisiz erişim engellenmiştir. - Altta yatan sağlık sorunları olan veya başka bir şekilde risk altında olabilecek çalışanlara özel dikkat göstererek, çalışanların işe başlamadan önce işe uygun olduklarını teyit edilecektir. - İşçilere bulaşıcı hastalıklar hakkında bilgi ve farkındalık sağlanmıştır. İnşaat süresince alımları yapılacak olan tüm çalışanlara gerekli bilgilendirme yapılacaktır. - İşçiler için güvenli içme suyu, yeterli tuvalet tesisleri, konaklama, dinlenme ve yemek alanları ayarlanmıştır.								

Potansiyel Riskler ve Etkiler	Etki Azaltma Önlemleri	Aşama			İzleme için göstergeler	İzleme Sıklığı			Uygulama ve izleme sorumluluğu
		Planlama	İnşaat	Uygulama		Sürekli	Aylık	Üç Aylık	
	Bandaj, antibiyotik krem vb. içeren bir ilk yardım çantası veya sağlık tesisleri sağlanmış ve tıbbi acil durumlarda ilk yardım sağlayacak yeterli sayıda çalışan belirlenmiş ve eğitim verilmiştir.								
Potansiyel Riskler ve Etkiler	Etki Azaltma Önlemleri		X		Kontrol önlemlerinin görsel denetimi Sağlık kayıtları Çalışan kayıtları Eğitim kayıtları İşçi şikayetlerinin kayıtları	X			Yüklenici (uygulama) Müşavir (denetleme)

5. GÖREV VE SORUMLULUKLAR

ÇSYP kapsamında gerçekleştirilecek olan çalışmalar ve bu çalışmalardan sorumlu olan taraflar **Tablo 2'**de sunulmaktadır.

Tablo 2. Görev ve Sorumluluklar

Sorumlu Taraf	Roller ve Sorumluluklar
PUB	- Projenin genel yönetimi, koordinasyonu ve uygulanmasını sağlamak. - Proje faaliyetlerinin Kapsam Dışı Listesi kapsamına girmediğinden emin olmak. - Çevresel ve sosyal risk yönetimi konusunda çalışan saha personeline destek, gözetim ve kalite kontrol sağlamak. - Tarama Formlarının, proje ve yüklenici düzeyinde hazırlanan ÇSYP'lerin kalite güvencesini sağlamak ve onaylamak. Tüm ilerlemenin dokümantasyonunu tutmak. - Fonların, kredi sözleşmesinde öngörülen ilgili politika ve prosedürleri izleyerek uygun harcamaları finanse etmek için kullanıldığından emin olmak. - Projenin ömrü boyunca en az bir Çevre, bir Sosyal ve bir İş Sağlığı ve Güvenliği Uzmanını tam zamanlı olarak bulundurmak. - Müşavir tarafından hazırlanan özelleştirilmiş proje seviyesi ÇSYP'leri (İSG önlemleri dahil) ve tarafımızdan sunulan Y-ÇSYP'leri/Y-İSGP'leri toplamak, incelemek ve kalite güvencesi sağlamak ve onaylamak. - Proje faaliyetlerinin hazırlık, tasarım ve uygulama aşamalarının, yol gösterici ilkeler ve iyi uygulamalar izlenerek en üst düzeyde teknik kaliteyle yürütmek. - ÇSYÇ'nin uygulanmasından sorumlu olacak PUB personelini, müşavirleri ve yüklenicileri eğitmek. - Müşavirlerin ilgili personellerini toplumsal cinsiyet eşitliği, toplumsal cinsiyete dayalı şiddet, CT/CSİ ve şikayet mekanizması konularında eğitmek. - Müşavirlerin temin edilmesi ve alt projeler için inşaat sözleşmelerinin imzalanmasını sağlamak. - Proje kapsamında tüm ihale sürecini, mali yönetim düzenlemelerini ve geri çekilme başvurularının hazırlanmasını üstlenmek. - Tüm ihale ve sözleşme belgelerinin tarama formları, ÇSYP'ler/İSGP'ler uyarınca ilgili tüm Ç&S yönetimi hükümlerini içerdiğinden emin olmak. - İnşaat işlerini Ç&S konuları açısından izlemek ve faaliyetlerin ÇSYÇ ve ÇSYP/İSGP'ye uygun olduğundan emin olmak için saha ziyaretleri gerçekleştirmek. - Proje faaliyetlerinin Proje Değerlendirme Dokümanı'nda (PDD) tanımlanan ilerleme göstergelerine göre izlemek ve değerlendirilmek. - Projenin uygulama ilerlemesi, sonuçları, tespit edilen/potansiyel çevresel ve sosyal sorunlar, önerilen çözümler ve alınan/alınacak düzeltici önlemler hakkında üçer aylık dönemler halinde Ç&S İlerleme Raporları hazırlamak ve Banka'ya sunmak. - Projeye ilgili verileri gözden geçirmek, doğrulamak ve bu sonuçları Banka'ya gönderilen raporlara dahil etmeden önce sonuçları değerlendirmek - Şikâyet mekanizmasının kurulması ve Proje ömrü boyunca sürdürülmesini sağlamak.

Sorumlu Taraf	Roller ve Sorumluluklar
	• ÇSYÇ, İYP, PKP ve ÇSYP'nin geliştirilmesi, istişare edilmesi, gözden geçirilmesi/güncellenmesi, açıklanması (hem Türkçe hem de İngilizce olarak) ve uygulanmasını izlenmek. • Çevre, topluluklar, halk veya işçiler üzerinde önemli olumsuz etkileri olabilecek herhangi bir ciddi olayı 48 saat içinde Dünya Bankası'na bildirmek ve 30 gün içinde kök neden analizi ve düzeltici eylem planı ile birlikte bir olay inceleme raporunu Banka'ya göndermek. • Alt proje faaliyetlerinin tamamlanmasının ardından, Ç&S risk yönetimi önlemlerinin uygunluğunu açıklayan Tamamlama Raporunun (müşavir ile koordineli olarak) hazırlamak ve Banka'ya sunmak. • İSG ve Ç&S personelinin bu belgede açıklanan görevleri yerine getirmesi için ÇŞİDİM tarafından ÇŞİDİM tarafından atanan İSG ve Ç&S personelinin nitelikli ve yetkin olduğundan emin olun.
Enerji etüdü ve teknik tasarım danışmanları	• İlk proje sahası değerlendirmesini gerçekleştirmek. • İhale dokümanlarında belirtilen Dünya Bankası ve ulusal ilgili mevzuat gerekliliklerine uymak.
Müşavirler	• Ç&S Tarama Formunun hazırlanmasında PUB'a destek olunması ve ilk proje sahası değerlendirmesini yapmak. • Alt projelerde yer alan özel koşulları ve faaliyetleri göz önünde bulundurarak, ÇŞİDİM ile iş birliği içinde proje seviyesindeki ÇSYP'yi (İSG önlemleri dahil) özelleştirmek. • Gerekli etki azaltma önlemlerini uygulayarak olumsuz etkileri en aza indirmek için sahada devam eden faaliyetleri izlemek ve kontrol etmek üzere bir Çevre, bir Sosyal ve bir İSG uzmanı (tam zamanlı, Proje ömrü boyunca) istihdam etmek. • Çevresel, sosyal ve İSG etki azaltma önlemlerinin günlük olarak uygulanmasını ve izlenmesini denetlemek ve alt projelerin ilerlemesini ve ÇSG performansını aylık olarak PUB'a raporlamak. • İhale dokümanlarında belirtilen Dünya Bankası ve ulusal mevzuat gerekliliklerine uymak. • Yüklenicinin sahadaki Ç&S uygulamalarının Y-ÇSYP/Y-İSGP ile uyumlu olup olmadığını izlemek/değerlendirmek. • PKP'nin etkili bir şekilde uygulanması için PUB'a yardımcı olmak. • Yüklenicilerin ilgili personellerini toplumsal cinsiyet eşitliği, toplumsal cinsiyete dayalı şiddet, CT/CSI ve şikayet mekanizması konularında eğitmek • Sahadaki şikayet mekanizmasının sürdürülmesini sağlamak. • Şikayetleri/endişeleri/önerileri toplamak, kaydetmek ve mümkünse çözüme kavuşturmak. • Çevre, topluluklar, halk veya işçiler üzerinde önemli olumsuz etkileri olabilecek herhangi bir ciddi olayı derhal PUB'a bildirmek.
ÇŞİDİM	• Yüklenici(ler)in faaliyetlerinin Y-ÇSYP/Y-İSGP'ye uygunluğunu izlenmek/değerlendirilmek. • Sahada şikayet mekanizmasının sürdürülmesini sağlamak. • Proje düzeyinde ÇSYP'nin özelleştirilmek ve ÇŞİDİM'nin incelemesi için müşavirler ile işbirliği içinde aylık ilerleme raporlarının hazırlamak.

Sorumlu Taraf	Roller ve Sorumluluklar
	• Çevresel, sosyal ve İSG konularında alt projelerin uygulanması hakkında ÇŞİDB 'ye geri bildirim ve bildirimde bulunmak. • Yukarıdaki görevleri yerine getirmek için İSG ve ÇS konusunda yetkin personelin görevlendirilmesini sağlamak. • Atanan İSG ve ÇS personelinin nitelikleri hakkında PUB'u bilgilendirmek ve PUB'un onayını almak.
Yükleniciler	• Alt projenin Ç&S risk yönetimi planlarına (yani Y-ÇSYP/Y-İSGP'ler) ve ulusal mevzuata uymak. Ayrıca Yüklenici, Danışman tarafından hazırlanan ÇSYP'yi inceleyecek ve ÇSYP'yi uygulamayı veya Y-ÇSYP'yi hazırlamayı taahhüt edecektir. • İşçilerin ve topluluk üyelerinin sağlığını ve güvenliğini korumak için gerekli tüm hafifletici önlemleri almak ve alt proje faaliyetlerinden kaynaklanan çevresel ve sosyal etki ve riskleri önleyerek, en aza indirmek veya ortadan kaldırmak. • Sahada sağlık ve güvenlik önlemlerinin alındığından emin olmak. • ÇSHS performansı hakkında Müşavire aylık rapor iletmek. • Alt projeler için hazırlanan Ç&S risk yönetimi araçlarına uygun olarak Y-ÇSYP/Y-İSGP'yi (ilgili alt yönetim planları dahil) hazırlamak ve uygulamak. • Ç&S azaltma araçlarının uygulanması için yöntem beyanları hazırlamak. • Personellerini toplumsal cinsiyet eşitliği, toplumsal cinsiyete dayalı şiddet, CT/CSİ ve şikayet mekanizması konularında bilgilendirmek • İnşaatla ilgili şikayetlerin alınmasını ve haftalık olarak Müşavire iletilmesini sağlamak. • Yüklenici tarafından sahada çözülebilecek şikayetleri çözmek. • Saha faaliyetlerinin, alt projeler için hazırlanan Ç&S risk yönetimi araçlarına uygun olarak Y-ÇSYP/Y-İSGP 'de tanımlandığı şekilde düzenli (günlük, haftalık, aylık vb.) olarak uygulamak ve izlemek. • Çevre, toplum, halk veya çalışanlar üzerinde önemli olumsuz etkileri olabilecek herhangi bir önemli olayı (kazalar, dökülmeler, ölümler, vb.) derhal PUB'a bildirmek. • Proje ekibinin Proje süresince bir Çevre, bir Sosyal ve bir İSG uzmanına sahip olmasını sağlamak.

6. KAPASİTE GELİŞTİRME VE EĞİTİMİ

Projenin başarılı bir şekilde uygulanması, diğer hususların yanı sıra, Y-ÇSYP'de belirtilen çevresel ve sosyal risk yönetimi önlemlerinin etkili bir şekilde uygulanmasına bağlıdır. Y-ÇSYP'nin ve PKP'nin etkili bir şekilde uygulanmasını sağlamak için inşaat süresi boyunca tüm çalışanlara aşağıdaki konuları kapsayan eğitimler verilecektir.

Sorumlu Taraf	İzleyici	Ele Alınabilecek Konular/Temalar
Müşavirler	Yükleniciler	- Dünya Bankası ÇSYÇ'nin gereklilikleri - PKP'nin ve şikayet mekanizmasının uygulanması - Davranış Kuralları, olay raporlama, Cİ/CT dahil olmak üzere İYP'nin uygulanması - İlgili Ç&S risk yönetimi önlemlerinin/araçlarının uygulanması - Acil durum hazırlığı ve müdahalesi dahil İSG konuları - Toplum sağlığı ve güvenliği.
Yükleniciler	Proje çalışanları	- Acil durumların önlenmesi ve acil durumlara hazırlıklı olma ve müdahale düzenlemeleri, araç güvenliği, alet, makine ve ekipmanların güvenli kullanımı, yüksekte çalışma dahil olmak üzere İSG konuları. - Sözleşmeye bağlı Ç&S gereklilikleri - Yüklenici ÇSYP/İSGP - Cİ/CT konularını da kapsayan davranış kuralları - Bulaşıcı hastalıklar İYP önlemleri

7. UYGULAMA TAKVİMİ VE MALİYET TAHMİNLER

Proje boyunca uygulanacak olan etki azaltma ve kapasite geliştirme önlemleri için gösterge niteliğinde oluşturulan maliyet takvimi aşağıdaki tabloda verilmiştir.

Faaliyet / Maliyet Kalemi	Potansiyel Maliyet (USD)
Bireysel Çevresel, Sosyal, İş Sağlığı ve Güvenliği Danışmanları	20.000,00
İzleme Faaliyetleri	
Sahaya özgü ÇSYP'lerin hazırlanması	10.000,00
Sosyal, Çevresel ve İSG Eğitimleri, Farkındalık, Bilgi Paylaşımı	
Kapasite geliştirme	
PKP ve Y- ÇSYP önlemlerinin uygulanması	10.000,00
Herhangi bir bulaşıcı hastalık önlemi	
TOPLAM	40.000,00

8. PAYDAŞ KATILIMI VE ŞİKAYET MEKANİZMASI

Paydaş katılımı, projenin çevresel ve sosyal etki ve risklerinin başarılı bir şekilde yönetilmesi için, güçlü, yapıcı ve duyarlı çalışma ilişkilerinin kurulmasını destekleyen ve projenin ömrü boyunca yürütülecek kapsayıcı bir süreçtir.

Çevre Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı Yapı İşleri Genel Müdürlüğü'nce yürütülen, WYG-BEŞER-SOM İş Ortaklığı tarafından proje ve müşavirlik hizmetinin verildiği Kamu Binalarında Enerji Verimliliği (KABEV2) Projesi kapsamında 24.12.2025 tarihinde online "Paydaş Bilgilendirme Toplantısı" gerçekleştirilmiştir. Paydaş Katılım Toplantısının özeti <https://www.kabev.org/paydas-katilim-toplanti-dokumanlari/> sitesinde yayımlanmıştır.

Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı kurumsal olarak şikâyet ve öneri toplama adına birçok alternatif yöntem belirlemiştir.

Cumhurbaşkanlığı Halkla İlişkiler Merkezi (CİMER) gibi ulusal şikâyet mekanizması başta olmak üzere, şikâyet ve önerileri İdare'ye iletme kanalları aşağıda verilmiştir:

- **E-posta** yigmenerji@csb.gov.tr
- **kabev.org** web adresinde yer alan şikâyet/öneri formu
- **ÇŞİDB Çağrı Merkezi** Alo 181
- **Alo181.csb.gov.tr**/web adresinde yer alan Bilgi/Şikâyet Başvuru Formu
- İl Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı Müdürlükleri

Ayrıca DB'nin desteklediği projelerden olumsuz şekilde etkilendiğini düşünen kişi ya da topluluklar şikâyetlerini, Dünya Bankası'nın Şikâyet Çözüm Servisi (SÇS) (<https://www.worldbank.org/en/projects-operations/products-and-services/grievance-redress-service>) aracılığı ile DB'ye iletebilirler. SÇS proje kaynaklı endişeleri gidermek amacı ile alınan şikâyetlerin hızlı bir şekilde incelenmesini sağlar.

Projeden etkilenen topluluklar ya da kişiler, şikâyetlerini ayrıca Dünya Bankası Bağımsız Teftiş Paneline de iletebilirler. Bu panel DB'nin performans kriterlerinin bir veya birkaçının ihlali sonucu şikâyet eden kişi ya da toplulukların zarara uğrayıp uğramadığını veya uğratılabileceğini belirler. Panel, kendisine ulaşmış şikâyetler hakkındaki endişelerini DB'ye doğrudan iletebilir. Bu aşamada DB şikâyetler hakkında cevap verme fırsatına sahip olur.

Proje kapsamında gerek yüklenici/müşavir personelinden gerekse bina kullanıcısı ve çalışanlarından gelecek şikâyet/talep/öneriler Projenin Şikâyet Mekanizması Prosedürüne uygun olarak değerlendirilmekte olup tüm paydaşlar Prosedürde yer alan görev ve sorumlulukları doğrultusunda hareket etmektedir.

Tüm süreç boyunca, şikâyetlerin ilgili tüm tarafları tatmin edecek şekilde zamanında, etkili ve verimli bir şekilde çözülmesine yardımcı olmak amacıyla kurulan şikâyet mekanizması, PKP Bölüm 7'de detaylarıyla yer almaktadır.

9. YÜKLENİCİ İÇİN BAŞVURU DOKÜMANLARI

KABEV-2 için hazırlanmış olan tüm Ç&S dokümanlar tarafımızca kullanılacaktır. İhaleden sonra müşavir tarafından hazırlanan ÇSYP, alt projeye göre özelleştirilmiş olup ve buna ek olarak ÇSYÇ' de taslak olarak örnekleri bulunan İSG Planı, Atık Yönetim Planı, Toplum Güvenliği ve Trafik Yönetim Planı, Kirlilik Önleme Planlarını hazırlanmış ve eklerde verilmiştir.

EK-1: ATIK YÖNETİM PLANI

EK-2: KİRLİLİK ÖNLEME PLANI

EK-3: İŞ GÜCÜ YÖNETİM PRESEDÜRÜ

EK-4: YÜKLENİCİ İŞ SAĞLIĞI VE GÜVENLİĞİ

EK-5: TOPLUM SAĞLIĞI VE GÜVENLİĞİ VE TRAFİK YÖNETİM PLANI

EK-6: RASLANTISAL BULGU PRESEDÜRÜ

EK-7 – SAHA FOTOĞRAFLARI

Şekil 2: Mardin Fen Lisesi Uydu Görüntüsü-1

Şekil 3: Mardin Fen Lisesi Uydu Görüntüsü-2

Şekil 4: Mardin Fen Lisesi Uydu Görüntüsü-3

Şekil 5: Mardin Fen Lisesi Çatı Üstü 68,2 kWe PV Kurulum Tasarım Görünümü

Fotoğraf 1: Mardin Fen Lisesi Genel Görünümü

Fotoğraf 2: Pansiyon Genel Görünümü

Fotoğraf 3: Spor Salonu Genel Görünümü